

Ulvilan kaupunginjohtaja Jukka Moilanen:

Lievästi ylijäämäinen talousarvio noudattaa tiukasti annettuja linjauksia

Tilikauden tulosta ei voi pitää hyvänä, mutta se on kuitenkin pitkästä ajasta ylijäämäinen eli suunta on parempaan. Talousarvioesitys on laadittu siten, ettei tulovero- eikä kiinteistöveroprosentteja koroteta, maksuja ja taksoja korotetaan vain hulevesimaksun osalta eikä henkilöstöä lomauteta. Valtuustolle esitettävä vuoden 2019 talousarvio jatkaa orastavasti parempaa talouskehitystä, on realistinen, mutta sen lopullinen toteutuminen edellyttää saatujen tulo- ja menoennusteiden täysipainoista toteutumista.

Kaupunginhallituksen kesäkuussa antama talousarvioraami, valtuuston hyväksymä tuottavuus- ja toimenpideohjelma, valtuuston määräämät tulovero- ja kiinteistöveroprosentit ja niiden kautta vuonna 2019 käytettävissä oleva tulopohja eivät mahdollista uusia avauksia, henkilöstömäärän kasvua eikä mittavia investointeja. Talouden liikkumavara on edelleenkin melko vähäinen, joten nyt orastava talouden noususuunta edellyttää jatkossakin tiukkaa taloudenpitoa.

Talousarvion lähtökohdat

- Kaupunginhallituksen kesäkuussa hyväksymien talousarvion laadintaohjeiden mukaan vuonna 2019 tilikauden tulos tuli olla ylijäämäinen +0,4 milj. euroa.
- Kaupungin vuoden 2017 tilinpäätöksessä taseen kertynyttä ylijäämää on jäljellä 2,8 milj. euroa. Kuntakonsernin taseessa kertynyttä alijäämää on vuoden 2017 tilinpäätöksessä 677 euroa asukasta kohden. Tämä on huolestuttavan paljon, joten siihen tulee taloudenpidossa kiinnittää jatkossa erityistä huomiota.
- Yhteistoiminnassa tai muuten sopimusperusteisesti hankittavien palveluiden osalta, kuten perusturva, erikoissairaanhoido, palo- ja pelastustoimi sekä ympäristöterveydenhuolto, on varauduttu kustannusten kasvuun. Koska näiden menoerien toteutumiseen ei voida ainakaan kesken vuoden juurikaan omilla toimenpiteillä vaikuttaa, niiden ennustettu toteutuminen on erityisen tärkeitä. Kyseessä ovat suuret menoerät ja sitä kautta poikkeamatkin ovat olleet joskus erittäin suuria.
- Kuten aiemminkin, kaikkien palvelujen tarpeellisuus tulee arvioida kriittisesti ja vapaaehtoisia palveluja on karsittava. Jokaisen tulosalueen toimintamäärärahat tulee arvioida niin tiukasti kuin mahdollista. Kaikkien tulosalueiden tulee myös selvittää toimintatapojen muutoksia, joilla aikaansaadaan kustannussäästöjä. Tätä työtä on tehty jo vuonna 2018 ja tullaan jatkamaan myös vuonna 2019.

Talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2019 – 2021

- Lautakuntien esittämien talousarvioehdotusten mukaan kaupungin tilikauden alijäämäksi vuonna 2019 olisi muodostunut noin - 1,1 milj. euroa. Noin suurta alijäämää tilikauden tulokseksi ei yksinkertaisesti ole mahdollista esittää.
- Talousarvion tasapainottaminen annettuun raamiin kaupunginjohtajan esitysvaiheessa on ollut varsin haasteellinen tehtävä. Kaupunginhallituksen asettama +0,4 M€ ylijäämätavoite on osoittautunut mahdottomaksi ilman tuloveroprosentin korottamista.
- Kaupunginjohtajan esitys on tehty valtuuston hyväksymän tuottavuus- ja toimenpideohjelman tavoitteeseen eli niukasti ylijäämäiseksi.
- Vuoden 2019 talousarviossa tilikauden ylijäämäksi on muodostumassa reilut neljä tuhatta euroa. Toteutuessaan tuokaan tilikauden tulos ei olisi hyvä, mutta se olisi kuitenkin pitkästä ajasta ylijäämäinen. Arvioitaessa yleinen taloustilanne, olosuhteet, näköpiirissä oleva kaupungin talouden orastava myönteinen kehitys ja kumulatiivinen taseen ylijäämä huomioon ottaen tulos olisi kuitenkin siedettävä.

Investointiohjelma

- Vuoden 2019 investointiosan yhteissumma on noin 3,5 milj. euroa. Merkittävin investointimääräraha talousarviossa on 1,8 milj. euroa Friitalan koulun peruskorjaukseen. Muut kohteet ovat lähinnä erilaisia kunnallisteknisiä investointeja.
- Mitään suuria ja uusia investointiavauksia tulopohja ei mahdollista.
- Investointien määrä ylittää edelleen valtuuston hyväksymän TT-ohjelman mukaisen investointiraamin, joka on keskimäärin 3 milj. euroa vuodessa. Näin on valitettavasti käynyt jo useana vuonna aiemminkin. Se on toki myönnettävä, ettei tuo investointitaso ole korkea.

Rahoitus

- Ulvilan kaupungin velkamäärä vuoden 2018 lopussa tulee olemaan noin 22,7 milj. euroa. Määrä on 2,9 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2018 muutetussa talousarviossa.
- Vuodelle 2019 talousarvioon on merkitty lainanottoa 4,9 milj. euroa.
- Lainanlyhennykset ovat 3,2 milj. euroa ja lyhytaikaisen rahoituslimiitin vähennys 1,5 milj. euroa, joten kokonaislainamäärä lisääntyy 0,2 milj. euroa.
- Talousarvion mukaan kaupungin lainamäärä vuoden 2019 lopussa on 22,9 milj. euroa eli 1.748 €/asukas. Keskimääräinen lainamäärä vuonna 2017 Suomen kunnissa on ollut 2.933 €/asukas, joten lainamäärämme on edelleen varsin kohtuullinen. On kuitenkin muistettava, että sekin on hoidettava ja maksettava pois jossakin vaiheessa.

Yhtä kaikki – silloin kun lainaa otetaan pääsääntöisesti investointeihin, se on kääntäen sama kuin laittaisi rahaa pankkiin, sanotaan.

Taloussuunnitelmavuodet 2020 – 2021

- Vuodelle 2020 kaupungin toimintajäämän arvioidaan kasvavan 2,4 % edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstömenot on arvioitu vuoden 2019 tasolle. Sote-menojen osalta on varauduttu 1,9 %:n kasvuun.
- Nykyisellä tuloveroprosentilla (21,00) verotulot kokonaisuutena kasvaisivat vuonna 2020 Kuntaliiton arvion mukaan 2,3 %. Verotulojen luontainen kasvu ei riitä tasapainottamaan taloutta. Tästä johtuen vuoden 2020 taloussuunnitelma on laadittu 0,5 prosenttiyksikköä korotetulla tuloveroprosentilla (21,50).
- Näiltä osin pitää todeta, että ilman tuloveroprosentin korotusta talousarvio ei toteutuisi tuottavuus- ja toimenpideohjelman tavoitteen edellyttämällä tavalla ylijäämäisenä vaan painuisi miljoona euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2020 tulos on arvioitu noin 25.000 euroa ylijäämäiseksi ja laskelma siis sisältää tuloveroprosentin korotuksen vuodelle 2020.
- Tuloveroprosentista ei päätetä nyt, mutta se tulee tiedostaa valtuuston hyväksymän TT-ohjelman kirjauksen mukaisesti: ”Tuloveroprosentti arvioidaan vuosittain ja sitä korotetaan, mikäli tasapainoinen talous sitä edellyttää...”.
- Ulvilassa on vuonna 2019 ”jokilaakson” alhaisin tuloveroprosentti. Se on 21,00, Nakkilassa 21,25, Harjavalta 21,50 ja Kokemäellä 21,75.
- Taloussuunnitelmassa verotulojen kasvu vuoteen 2019 on 3,4 % eli noin 1,7 milj. euroa.
- Kuntaliiton suosituksen mukaisesti vuoden 2021 taloussuunnitelmassa ei ole huomioitu sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia eli kustannukset sekä verotulot ja valtionosuudet on arvioitu voimassa olevan lainsäädännön pohjalta.
- Tilikauden 2021 odotusarvona on noin 0,1 milj. euron positiivinen tulos. Sote-menojen kasvuksi on arvioitu 1,2 %. Kuntaliiton arvion mukaan kunnallisveroverotulo kasvaa edellisvuodesta 3,2 %. Taloussuunnitelma on laadittu varovaisemmin 1,1 %:n kasvun mukaan.
- Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa myös kuntien rahoituspohjaan. Valtionosuuksista leikataan sote-palveluita vastaava osuus eli lähes 6 mrd. euroa. Kunnallisveroprosentista leikataan kaikilta kunnilta viimeisimpien tietojen mukaan 11,58 prosenttiyksikköä vuonna 2021. Lopullinen osuus vahvistuu keväällä 2020. Lisäksi yhteisöveron tuotosta leikataan kunnilta vuositasona noin 0,6 mrd. euroa.
- Tällä hetkellä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen osuus on yli 60 prosenttia Ulvilan kaupungin nettomenoista. Maakunnille siirtyvien kustannusten välitön vaikutus tulee olemaan vuositasona noin 42 milj. euroa.
- Kunnallisveron ja yhteisöveron tuotto laskevat vuoden 2019 tasoon arvioiden yhteensä noin 25 milj. euroa ja valtionosuudet noin 14 milj. euroa.

- Alustavien laskelmien perusteella sote-uudistuksen kokonaisvaikutus Ulvilan talouteen on vuositasolla kuitenkin 1,1 milj. euroa positiivinen siirtymäkauden jälkeen vuodesta 2024 lähtien. Vuonna 2021 uudistus ei vielä siirtymätasauksen vuoksi juurikaan vaikuta kaupungin talouden tasapainoon.

Tarvitsemme edelleen uskoa, uskallusta ja malttia toteuttaa suunnitelmien ja annettujen laadintaohjeiden mukaisia päätöksiä ja ratkaisuja.

Tulevaisuudessa puhutaan nykyistäkin enemmän kunnan vetovoimaisuudesta ja elinvoimaisuudesta. Tässä yhteydessä väitän, että kunta on juuri niin vetovoimainen ja elinvoimainen kuin itse siitä kerromme. Oman kunnan mustamaalaaminen on pahinta myrkkyä, mitä kunnan elinvoimaisuudelle voi tehdä.

AutomationCityUlvila – Automaattisesti paras!